

Kan du huske.. Del 2

Købmandshandel i Bording omkring 1870

- eller om indpakning.

Ligesom uldhandlerne gjorde i min barndom i 1950erne, sådan gjorde "købmændene" i 1850erne.

Man gik fra gård til gård og faldbød det, man ville sælge.

Indpakningspapir og indkøbsposer fandtes ikke.

Uldhandleren, husker jeg, havde et stort klæde (lagen?), hvori uldvarerne var svøbt ind, så man kunne tage byltet over skulderen og gå fra sted til sted. Når han kom, bredte han uldvarerne ud på klædet og man kunne nemt overskue, hvad der var. Det var i 1950erne. Sådan gjorde de også 100 år tidligere og på lignende vis gjorde de, der solgte kolonialvarer.

Når **I. C. Nielsen**, Bordings første købmand, i sine yngre dage drog ud fra sin fars gård i Ravnholt, var det også med varerne svøbt ind i et klæde. Først solgte han uldvarer især i København senere kolonialvarer, kaffebønner, kandissukker og andre ting han kunne transportere. Et godt salgssted var ved kirken i Bording.

Når kirkegængerne kom fra gudstjeneste stod I. C. Nielsen med sine varer bredt ud på sit klæde og gjorde gode handler. Senere, 1876, så han en idé i at købe Højgaard tæt ved Bodholt og derfra drage ud at handle. Han blev da konkurrent til Kirsten Pisk. I 1888 byggede han så en butik. I stedet for at drage ud for at sælge, kom kunderne nu til ham.

Gamle **Kirsten "Pisk"** var egentlig den første handlende i Bording. Hun boede i et lille og gammelt hvidt hus, hvor Bredgade 4 ligger. Hun gik rundt og solgte hvedebrød, som hun havde svøbt ind i et stykke klæde.

Kirsten Pisk hed egentlig Kirsten Bitsch, men det ikke særlig vellidte kartoffeltyskernavn var blevet forvansket til Pisk.

Bønderne kærnede selv deres smør. Havde de overskud forsøgte de at sælge det. Men indpakningspapir havde de ikke. Oftest blev smørret så pakket ind i små stykker klæder. Langt frem i tiden var det de muligheder der var.

Ane Bjerg, der boede på en af de tre oprindelige gårde i Bodholt – nu Søndergade 21 - beretter således om:

Kjæstn Peders, hvis datter gik til præst hos pastor Bluhme. Hun pakkede smørret, som præsten skulle have, ind i sin mands halsklæde.

Jens Vejmands kone. Hun pakkede ligeledes det smør, som købmanden kunne sælge videre, ind i sin mands halsklæde, for hun "tøt æt hun ku' svøv' de' in' i hans kaduspapir, og ån't hå` hun æt."

Og Ole Skinderholms kone, der en dag kom ind til købmanden med en klump smør. Det så miserabelt ud. Da sagde købmanden: "A tøv's, di smør si'er da så beskidt u'r?"

Dertil svarede konen:

De' ka' a relefo' æt' fåsto' - a samlt møj' skidt å', far a tuk te'n."

Således fortalt af Ane Bjerg via Hans Thomsen, tidligere Arkivleder i Bording.

Man må sige, det var nogle andre forhold, der gjorde sig gældende dengang i forhold til i dag med vores papirvælde og hvor alting er pakket ind.

Jernbanegade 1 og stationen.

Billedet er taget mellem 1889 og 1909. I forgrunden ses I. C. Nielsens forretning fra 1887. Stor og flot ser det ud.

Der var plads til både kolonial-, manufaktur- og isenkramvarer. Senere også oplagsplads for Svendborg jernstøberi. Ligeledes var der bolig med kælder.

Bagved huset var der bygget pakhus kul, gødning og andet.

Stationen i baggrunden af billedet blev bygget i 1888. Bemærk nybeplantningen.

Måske er det de første to bygninger, der er opført i Bor-
ding – næst efter ledvogterhuset og Kirsten Pisk's hus.

Jernbanegade 1, som det ser ud i dag.
Bygningerne er meget genkendelige.
Købmandsbutikken er lavet om til to lejligheder.
Det der tidligere var to lejligheder er stadig lejligheder og
der er stadig kælder.
Stationen ligner også sig selv. Der er dog bygget nyt vente-
rum. Men snart ændres det.
Huset foran stationen står til nedrivning.

I. C. Nielsen (1837 – 1909), bondesøn fra Ravnholt.
Døbt Jens Christian.

Handelsmand og ejer af Højgård fra 1876.

Bording bys første købmand og forretningsdrivende fra 1888 til 1903.

Bestyrelsesmedlem i Bording Sparekasse, sognerådsformand og meget mere.

**Bent Hansen, Bording Lokalhistorisk Arkiv
April 2011**